

DRAČÍ KREV

A DALŠÍ PŘÍBĚHY

JINDŘIŠKA MENDOZOVÁ

Jindřiška Mendozová

DRAČÍ KREV

A DALŠÍ PŘÍBĚHY

TAJUPLNÝ EKVÁDOR - ÚVOD

Když jsem poprvé přijela do Ekvádoru, věděla jsem o něm jen to, co se učí ve škole a co ví i většina ostatních lidí. Že hlavním městem je Quito. Že kromě krásného moře jsou v Ekvádoru velehory Andy a hluboká džungle. Že k zemi patří souostroví Galapágy... Možná ještě to, že část obyvatel tvoří Indiáni a v čele země stojí prezident. Určitě to, že Ekvádor nepatří mezi bohaté země.

Ve skutečnosti jsem tak nevěděla vlastně nic a skoro všechno pro mě bylo překvapením. Překvapovalo mě, jak vlhké a dusné umí být tropické vedro. Jak silné a dlouhé mohou být tamní deště. Překvapovalo mě, jak moc chudí mohou chudí lidé doopravdy být. A jak nesmírně bohatí mohou být ti, kteří měli víc štěstí. Překvapovalo mě, že velehory jsou ve skutečnosti ještě mnohem větší a úchvatnější než v jakémkoli dokumentu. A džungle hlubší, zelenější i hrozivější než v jakémkoli filmu.

Když jsem po čase poznala tento každodenní Ekvádor, začala jsem objevovat další. Opět jiný a opět překvapující. Zpočátku jsem měla pocit, že Ekvádor je jednou ze zemí, která snad ani nemá vlastní pohádky a příběhy. Žádný ekvádorský hloupý Honza nebo pyšná princezna. A když Popelka, tak ta z kreslených filmů na pokračování.

Jenže zdání klame. Pomalu, pomaloučku jsem začínala objevovat příběhy a legendy. Ty původní, ekvádorské, jen tak trošku zapomenuté a schované v těch nejposlednějších zásuvkách a poličkách knihoven i paměti. Někoho možná napadne, že jsem objevila legendy starých Inků, nejznámějšího kmene, který kdy území Ekvádoru obýval. Ano, ale nejenom ty. Objevila jsem legendy dávno zapomenutých kmenů, které tamní území obývaly dávno před naším letopočtem. Našla jsem legendy ušlechtilých Kaňariů i odvážných Huancavilců či pralesních Šuarů... Zjistila jsem, že prapodivný tvor zvaný chupacabras není cosi, co se objevilo v novinových článcích teprve před několika desítkami let, ale že chupacabras se objevoval už ve starých legendách andských Indiánů.

Indiánský stát na území dnešního Ekvádoru ale skončil v roce 1534, kdy zemi dobyli Španělé. Ekvádor se stal španělskou kolonií a jeho noví, neindiánští obyvatelé si začali vytvářet své vlastní legendy, pověsti a příběhy. Některé se do dnešních dní dochovaly celé, z jiných jenom části, další zase jenom jako kratičká povídaní. Postupně jsem se ale začala seznamovat s postavami jako Plačka, Dáma s černým závojem nebo hloupá a líná vesničanka María Angula. Pomalu jsem je začínala mít ráda stejně jako českého Honzu nebo Pyšnou princeznu.

Při svých cestách po pobřeží omývaném vodami Tichého oceánu, Andami, ve kterých se cestovatel dostane skutečně až nad mraky, a džunglí, kde je nejblíže životu původních obyvatel, jsem posbírala co možná nejvíc z mýtů, pověstí a legend obou období - indiánského a koloniálního. Pak postupně začaly vznikat samotné příběhy, které jsou v této knížce. Odehrávají se ve všech třech oblastech, které jsem měla možnost procestovat a co nejvěrněji se snaží zachytit tajemné kouzlo,

které Ekvádor obestírá... ať už je to kouzlo starých indiánských rituálů
nebo úsměvné či naopak strašidelné příběhy španělských dobyvatelů a
jejich potomků...

INDIÁNSKÉ LEGENDY

KAMENNÁ LÁSKA

Velká a dlouhá řeka Napo, která se vine ekvádorskou Amazonií, aby na svém konci vlila do ještě větší a mocnější Amazonky, má mnoho přítoků. Jedním z největších je řeka Jatunyacu nebo-li Agua Grande, tedy Velká voda. Jatunyacu protéká amazonskou provincií Napo, ale v dobách, kdy se odehrál tento příběh ještě neexistovala provincie, neexistoval ani Ekvádor a na březích velkých řek sídlily kmeny Kečuů, Sačilů a mnohé další. Přesto, že uplynuly tisíce let, příběh se zachoval až do dnešních dní.

Na břehu řeky, ale natolik blízko, aby je její vody občas lehce omývaly a dotýkaly se jich, měly v oněch dávných dobách své místo dva kameny. Dva posvátné kameny. V jednom z nich sídlila duše ženy, v tom druhém duše muže. Oba měli krásnou, červenou barvu a jejich tichý zpěv, který slyšela právě jen voda, prý utišoval rozvodněné řeky a chránil krajinu před povodněmi.

Kameny se červenaly v zelené trávě, ve slunci zářily a za deště se leskly. Ať ale bylo počasí jakékoli, kameny spolu vždy rozprávěly. Povídaly si o tom, co viděly okolo sebe, i o tom, o čem se doslechly od prolétajících semen nejrůznějších květin, od větru i od vody, která plynula říčním korytem jen kousíček od nich.

Jednoho dne vlnky v řece vesele narážely do břehu a do kamenů a vyprávěly si o velké vodě, která se jmenuje moře. Je slaná a jejího konce nikdo nedohlédne a na jejích březích i dně jsou k vidění ty nejružnější z nejružnějších kamenů.

Vlnky po chvilce odskotačily zase o kus dál, ale kámen s duší muže od té chvíle nepřemýšlel o ničem jiném než o veliké vodě, která je mnohem větší a mocnější než cokoli, co do této chvíle poznal. Každý další den snil a přemýšlel o tom, jak se k té velké vodě zvané moře dostat. S každým dalším dnem byla jeho touha silnější a silnější.

Kámen s duší ženy poznat moře netoužil. Kámen s duší ženy byl šťastný tam, kde byl. Těšilo jej povídat si se svým druhem, cítil se užitečný, když svým zpěvem chránil lidi z okolních osad před povodněmi a záplavami. Kámen s duší muže ale neposlouchal. Nechtěl slyšet, že jeho místo je tam, kde je. Jen stále silněji doufal a toužil, že jednou přijde den, kdy se mu podaří vydat se na cestu.

Nadešel červenec. Nic nenasvědčovalo tomu, že by měl být jiný než dlouhá řada červenců, které už oba kameny na svých místech prožili. Jednoho dne se ale na obloze nakupila černočerná mračna, která se valila nad řeku Jatunyacu jako hrozivá nebeská lavina.

Netrvalo dlouho a vypukla bouře tak silná, že žádný z kmenů sídlících v okolí nic podobného nepamatoval. Blesk stíhal blesk, hrom následoval hrom a déšť se podobal nepropustné vodní stěně, která spojovala nebe se zemí. Hladina řeky se zvyšovala minutu za minutou a zdálo se, že tentokrát i zpěv obou kamenů je na rozbouřené živly krátký.

Lidé v panice utíkali ze svých obydlí a zvěř se stahovala hluboko do lesů. Jen oba kameny setrvaly na svém místě a zpívaly a zpívaly... Najednou ale prudká vlna narazila do kamene s duší muže a ten se po podemletém, rozbahněném břehu skutálel přímo do koryta řeky. Tam ho vody Jatunyacu objaly nebývalou silou a unášely ho dál po proudu.

Zatímco kámen, který zůstal na břehu, se vyděsil a zpíval jako nikdy v životě ve víře, že mu voda navrátí ztraceného druha, kámen s duší muže se radoval. Konečně se pohnul z místa. Konečně se dostane k moři. Konečně pozná svět. Na kámen s duší ženy si při své cestě mezi vlnami, hromy a blesky ani nevzpomněl.

Jenže v zatáčce pod kopcem rozbouřená voda kámen vyvrhla na břeh. Zapadl do bahna a žádná další vlna neměla tu sílu, aby jej vyzvedla a znovu nesla dál a dál až k moři. Bouřka i déšť pomalu utichaly, hladina Jatunyacu pomalu klesala a tehdy si kámen s duší muže uvědomil, že zůstal úplně sám a opuštěný. Že nemá s kým si povídat, s kým se smát ani s kým plakat.

Od těch dob žijí oba kameny odděleně. Jeden na kopci a druhý pod kopcem. Za bouřek a dešťů slyší jeden slabě zpěv druhého a oběma se stýská. Ale neztrácejí naději, že se jednoho dne opět setkají.

Pomáhá jim i řeka, která odnesla kámen s duší muže, aby splnila jeho touhu po cestě k moři. Každý červenec, vždy v tu samou dobu, vypuknou silné deště a řeka se snaží dosáhnout na kámen s duší ženy, aby jej odnesla pod kopec. Zatím se to řece nepodařilo. Oba kameny se tedy snaží zaslechnout zpěv toho druhého a doufají, že jednou se zase

setkají. Kámen s duší ženy sní o tom, že budou společně odpočívat na břehu řeky. Kámen s duší muže sní o tom, že je řeka vezme do náruče oba a odnese je k moři. V jednom se ale shodnou, oba touží být s tím druhým a nic na tom nezmění ani čekání dlouhé jako celý věk...

O VELKÉ POTOPE

V jižní části andského pohoří, na dnešním území ekvádorských provincií Azuay a Chimborazo, žil od nepaměti indiánský kmen Kaňariů. Je to kmen tak starý, že jeho prapředci obývali andské stráně, pláně i břehy řek už dávno před Velkou potopou. A právě Velká potopa přinesla zrození lidu, který je do dnešních dob známý jako Kaňariové.

Před dávnými a dávnými dobami se náhle a bez varování začaly zvedat hladiny všech toků, v jejichž okolí tehdejší kmen žil. Lidé nejprve čekali, že se živly samy uklidní. Nestalo se tak. Obloha byla dál černočerná a tmavé, těžké mraky se po ní hnaly neuvěřitelnou rychlostí, provázené vichrem, hromy a blesky. Provazy deště dopadaly na zem. Hladiny řek dosahovaly nebývalé výšky a už dávno strhly všechny chýše a zatopily všechna pole, která se nacházela blízko jejich břehů.

Když lidé viděli, že bohové tentokrát jejich prosby nevyslyší a řeky se zpět do svých koryt nevrátí, začali prchat výš do hor. Voda ale stoupala dál a dál za nimi, temná a nebezpečná, prudká a nemilosrdná, pohlcující vše, co se jí postavilo do cesty. Netrvalo dlouho a široko daleko nezůstal nikdo živý. Žádná z vesnic povodeň nepřečkala. Teprve potom se nebe i vodní toky zklidnily a na zemi opět nastal klid.

Jediní dva lidé strašlivou potopu přežili. Dva bratři, jejichž jména si nikdo už dávno nepamatuje, ale všichni je znají jako Staršího a

Mladšího. Zachránili se proto, že se ukryly na kopci, který rostl do výšky stejně rychle, jako hladiny řek. Na kopci, který je do dnešních dnů známý jako Huacayñan nebo-li Slzavá cesta. Dostal své jméno podle slz, kterými bratři zkrápěli zemi, když zjistili, že zůstali docela sami.

Když Starší a Mladší opustili s koncem dešťů jeskyni, v níž se skrývali, teprve tehdy si uvědomili, jak velká tragédie se okolo nich odehrála. Údolí byla plná vody, vesnice a osady, které dobře znali, nenávratně zmizely. Bratři se po sobě vyděšeně podívali.

„Jak tady budeme dál přežívat? Už nemáme kmen, který by nás chránil,“ vyslovil nahlas obavy obou Mladší.

„Bohové nás ušetřili. Ti nikdy nedělají nic jen tak. Jestli jsme přežili, pak se nějak protlučeme i dál...,“ řekl váhavě Starší.

Mladšího jeho slova uklidnila. Jeho bratr měl pravdu, bohové vždycky znali důvody svých činů. Znovu se rozhlédli okolo sebe. Z lesů, které viděli na stráních pod sebou, stoupala pára a ticho přerušovalo jen vzdálené šumění vody, šelestění listů ve větru a osamělé hlasy ptáků. Oba cítili, že se jich zmocňuje beznaděj. Ani jeden ale nechtěl druhému brát odvahu, a tak si každý své obavy nechal pro sebe.

„Asi bychom se měli poohlédnout po něčem k jídlu,“ řekl po chvíli mlčení Starší.

Mladší přikývl.

„Voda sebrala hodně, ale nějaké byliny nebo kořínky určitě najdeme. Pro začátek nám to bude muset stačit,“ řekl a snažil se, aby jeho hlas zněl co možná nejodhodlaněji.

Starší a Mladší se tedy vydali do lesa. Dlouhé a dlouhé hodiny bloudili po prudkém svahu kopce, na kterém si zachránili život. Pomalu se začínalo smrákat. Museli začít pomýšlet na cestu zpět do jeskyně. Výsledek celodenního trmácení se mezi stromy, keři a vyvrácenými kmeny, je ale nijak neuspokojoval. Něco málo kořínků, pár napůl rozmáčených bobulí... Nic, co by je doopravdy zasytilo.

Celou zpáteční cestu Starší i Mladší mlčeli. Oba se v myšlenkách vraceli do dob, kdy šťastně žili spolu se svým kmenem v osadě na úpatí jednoho ze zdejších kopců. Do dob, kdy uctívali mocná božstva. Do časů, kdy každý den vyráželi spolu s ostatními lovci do hlubokých lesů na lov a vraceli se zpět s bohatou kořistí. Do dnů, kdy je v osadě čekaly ženy s dobrým jídlem a s *chichou*, místním nápojem, kterým každodenní dobré jídlo zapíjeli. Starší i Mladší věděli, že nic z toho se už nikdy nevrátí. Oba také věděli, že o tom spolu mluvit nebudou. Minulost byla minulostí. Oni se museli dívat dopředu. Do budoucnosti.

Každý ponořený do svých myšlenek a vzpomínek, došli Starší a Mladší k jeskyni. A překvapeně se po sobě podívali. Z jeskyně se linula libá vůně pečeného masa. Přesně taková, jakou si pamatovali ze šťastných časů u svého kmene. Starší se nahlas zasmál.

„Už máme asi z hladu až moc živé sny,“ řekl.

„Oba stejné?“ zapochyboval nahlas Mladší.

Starší pokrčil rameny.

„Co by to mohlo být jiného?“ řekl. „Až vejdemo dovnitř, najdeme jenom studenou, vlhkou jeskyni. Stejnou, z jaké jsme ráno odešli.“

Jaké ale bylo jejich překvapení, když skutečně vstoupili dovnitř. Uprostřed nehostinného prostoru bylo na zemi prostřeno jako při té z největších oslav, které se ještě nedávno pořádaly v jejich osadě. Pečené maso, placky z juky, z brambor i z kukuřice, *chicha*, kterou mohli jídlo zapíjet. Kdosi si dal práci i s tím, aby nevlídnou jeskyni vyzdobil květinami a proměnil ji v příjemné, upravené místo. Ostatně na útulnosti jí přidávalo i to, že u zadní stěny spokojeně praskal oheň v umně postaveném ohništi.

Bratři téměř nedokázali uvěřit svým očím. Zdá se jim to? Klamou je smysly? Nebo je ta úžasná hostina skutečná? Opatrně popošli do středu jeskyně. Jídlo bylo pořád na svém místě, nikam nezmizelo. Mladší opatrně natáhl ruku a sebral z pletené ošatky kukuřičnou placku. Nezmizela. A byla příjemně teplá. Mladší se nadšeně rozesmál. Starší se k němu přidal a za chvíli už oba spokojeně hodovali.

Po dlouhých dnech šli spát s plnými žaludky a ráno se mohli vydatně nasnídat, protože od večera zbyla spousta placek i *chicha*. Plni nadšení a energie se rozhodli, že hned po snídani znovu vyrazí hledat potravu. Jak řekli, tak udělali a jakmile dojedli, vydali se znovu do lesů.

Opakovalo se ale to samé, co předchozího dne. Jediné, co našli, byly ty nejobyčejnější kořínky a bobule, nikde ani stopy po zvěři nebo po políčkách s kukuřicí nebo jukou. Starší a Mladší se na večer vydali sklesle domů. Byli přesvědčení, že je čeká další večer o koříncích a čisté vodě. Když se ale přiblížili k jeskyni, znovu ucítili vůni pečeného masa a čerstvých placek.

Tentokrát už neváhali a do jeskyně s nadšením vběhli. Znovu je vítal pohled na slavnostní tabuli, na praskající oheň a na vesele

vyzdobenou jeskyni. Nerozpakovali se a hltavě se pustili do jídla a pití.

Ráno odcházeli do lesa veselejší. Ve skrytu duše doufali, že večer je zase bude čekat hostina jako po oba předchozí dny. Ani je už tolik netrápilo to málo, které v lesích nasbírali. Když se s posledními slunečními paprsky vrátili k jeskyni, už z dálky je vítala známá vůně. Bratři odhodili kořínky a utíkali se najíst výtečného jídla, které pro ně bylo prostřené uprostřed jeskyně. Když poté odpočívali u ohně, obrátil se Mladší na Staršího.

„Musíme zjistit, kde se tady to jídlo bere. Kdo nám je sem nosí a proč,“ řekl.

Starší přikývl.

„Jeden z nás tu musí zůstat,“ souhlasil.

Mladší ale zavrtěl hlavou.

„Půjdeme oba, kdyby nás někdo sledoval, ať si myslí, že jsme pryč. Jeden z nás se pak nenápadně vrátí...,“ plánoval.

„Vrátím se já,“ řekl Starší. „Jsem starší bratr, je na mě, abych všemu přišel na kloub.“

Mladší souhlasil. Tohle záhadu nemohli nechat nerozluštěnou.

Druhý den udělali, jak se domluvili. Zašli do lesa, ale Starší se oklikou vrátil a schoval se do jednoho z výklenků v jeskyni. Všude bylo ticho, jen v koutě ještě s tichým popraskáváním dohořival oheň. Starší přemýšlel, jak dlouho asi bude muset čekat, než se někdo objeví a jestli se vůbec dočká. Nakonec nemusel čekat dlouho.

Najednou zaslechl šustění velkých křídel a cosi se mihlo u

vchodu do jeskyně. Dva velcí papoušci Ara. Jakmile se dotkli země, proměnili se ve dvě překrásné ženy v hávu z pírek barev duhy. Jedna byla o trošku menší, ale jejich podoba prozrazovala, že jsou sestry. Obě sebou přinášely zásoby a hned se pustily do práce. Jedna rozdělávala oheň, druhá zdobila jeskyni. Starší je při práci pozoroval ze svého úkrytu. Sestry vařily a pekly rychle a šikovně, byla radost je pozorovat.

Hodiny plynuly a dívky měly práci skoro hotovou. Starší si najednou uvědomil, že mu nesmí z jeskyně zmizet. Jak jinak by zjistil, proč tohle všechno dělají? A napadlo jej ještě něco. Proč by se se starší z nich nemohl oženit? A jeho bratr s tou mladší? Žili by v jeskyni klidně a spokojeně...

Starší se svým nápadem zbytečně dlouho nezaobíral, vyběhl ze svého úkrytu a pokusil se sestry, které již stály ve východu z jeskyně, zadržet. Dívky ale byly rychlejší. Vysmekly se mu, proměnily se ve velké barevné papoušky ara, a zmizely v korunách stromů.

Starší se posadil k ohni, uždiboval z jedné kukuřičné placky a přemýšlel, jestli se dívky ještě někdy vrátí. Když se vrátil Mladší, odvyprávěl mu do nejmenších podrobností, co se stalo a kdo jejich jeskyni navštěvuje.

„Nevím ale, jestli se ještě vrátí. Možná jsem je příliš vylekal,“ dodal smutně.

Totéž napadlo i Mladšího, ale nechtěl svého bratra hubovat. Rozhodl se ale, že zítra se z lesa nepozorovaně vrátí on a pokusí se od dívek vyzvědět, proč jim pomáhají. Starší souhlasil. On svoji příležitost měl, ale promarnil ji. Teď byla řada na Mladším.

Ráno tedy zase udělali tak, jak se domluvili. Starší odešel do lesa

a Mladší se nepozorovaně vrátil. Ukryl se ve stejném výklenku jako jeho bratr a vyčkával. Ani on nemusel čekat dlouho. Ještě dávno nebylo poledne, když zaslechl šustot velkých křídel, ve vchodu do jeskyně se objevili dva velcí papoušci ara a jakmile se dotkli země, proměnili se ve dvě nesmírně půvabné sestry.

Stejně jako o den dříve Starší, i Mladší nyní okouzleně pozoroval krásné sestry při práci. Všechno jim šlo od ruky jedna radost a jeskyně byla za chvíli kouzelně vyzdobená a plnila se vůní skvělého jídla. Jakmile se ale slunce začalo klonit k západu, sestry začaly poklízet. Bylo zřejmé, že se chystají k odchodu.

Mladší si už v tu chvíli byl jistý jediným. Nechtěl, aby dívky odešly. Obzvlášť ta mladší se mu moc líbila. Rozhodl se tedy. Na rozdíl od svého bratra nečekal, až dívky budou stát ve vchodu, ani se nesnažil zastavit obě dvě. Ve chvíli, kdy byly obě zabrané do přikládání do ohně, vyběhl ze svého úkrytu a do náruče popadl jen tu mladší.

Zatímco ji svíral v náručí a uklidňoval ji, aby se nebála, druhá dívka z jeskyně zmizela. Mladší sestra se objetí příliš nebránila, bylo zřejmé, že mladík se jí líbí. Proto jim oběma ostatně pomáhaly. Viděly, že jsou úplně osamělí. Ani bratři ani ony sami nepřežijí. Tím si byly jisté. Rozhodly se tedy oba bratry zachránit. A jejich kouzelné schopnosti jim v tom byly nápomocné. Čas jim v příjemném rozhovoru rychle plynul. Venku už padla noc a oni stále mluvili a mluvili a čekali na Staršího s dívčinou sestrou. Ti se ale už nikdy neobjevili. Někteří tvrdí, že o nich už nikdy nikdo neslyšel, druzí, že se potkali v lesích a na jiném místě založili vlastní rod...

Ani Mladší dlouho neváhal a s krásnou dívkou se oženil. Ta do

opuštěné jeskyně přinesla teplo domova a spolu s tím, jak se život ve vysokých kopcích vracel do svých kolejí, už téměř nebylo třeba jejích čar a kouzel a stále častěji je Mladší dokázal uživit tím, co přinesl ze svých každodenních výprav do lesa.

Čas plynul, Mladšímu a krásné ptačí ženě se postupně narodilo šest dětí. Tři chlapci a tři děvčata. Vody v údolích po Velké potopě také pomalu, pomalounku klesaly, až nadešel den, kdy se vrátily do svých koryt, z kterých se za dávných velkých dešťů vylily.

Tehdy nadešel čas, aby se Mladší se svou rodinou vrátili na úpatí kopců a hor, založili novou osadu a nová pole pro pěstování kukuřice, juky a brambor. Mladší učil své syny lovit, jeho žena zase zasvěcovala dívky do tajů péče o dům i pole... A právě oni se stali prvními lidmi z kmene Kaňariů, v kterých se spojuje moc hada a krása ptáků ara, jehož barevným peřím se muži i ženy zdobí v obdobích těch největších slavností.

DRAČÍ KREV

Hluboko v ekvádorské Amazonii na březích řeky Napo, obklopená členy svého kmene Guaraniů, který se pyšnil mírumilovností a pracovitostí, žila před dávnými a dávnými lety krásná mladá dívka jménem Isapi. Od chvíle, kdy se narodila, každý obdivoval její výjimečnou krásu. Měla dlouhé černé vlasy, které lemovaly křehkou oválnou tvář, rovný nos, jemnou linii úst a velké tmavohnědé oči. Přitahovala pohled každého, kdo se s ní setkal. Na všechny působila jako vtělení půvabu a něhy.

Krása ale byla to jediné, co s ubíhajícími lety mohli Guaraniové na Isapi obdivovat. Ostatní dívky jejího věku nebyly tak oslnivě nádherné, ale na každé se našlo něco, čím si získala některého z mladíků svého kmene a po čase se za něj provdala. Jedna byla veselá a každý se s ní rád pobavil a zasmál. Jiná uměla zdobit misky a nádoby tak, že každý toužil mít nějakou, která prošla jejíma rukama. Další pod rukama rozkvétala a prospívala jakákoli rostlina, které se dotkla. A ještě další byla jen zcela prostě milá a hodná na každého. Všechny se dokázaly radovat z radosti druhých a plakat nad jejich trápeními či neštěstím.

Jen půvabná Isapi se zdála být jako z kamene. Občas se pousmála, ale plakat a soucítit s kýmkoli z vlastního kmene ji nikdy nikdo neviděl. Nakonec ji už ani neoslovovali jejím vlastním jménem,

ale říkali jí „ta, která nikdy nepláče“. Isapi neplakala, když se některý z mužů zranil při lovu a trpěl. Neplakala, když na děti z kmene dolehla epidemie zlé nemoci. Neplakala ani tehdy, když zemřel některý z členů její nejbližší rodiny...

Když bylo krásné Isapi dvacet let, nastalo neobvykle silné období dešťů. Z nebe se řinuly provazy vody, nikdo nedokázal dohlédnout konce temných, hustých mraků. Šaman zoufalého kmene se snažil kouzly a čarami umířit všechna božstva, která jeho lid znal, ale všechno se zdálo být marné. Plynuly dny a týdny a nic se neměnilo.

Voda už dávno zdvihla hladinu řeky Napo a zaplavovala stále více a více z území Guaraniů. Odnášela chýše, zabíjela domácí zvířata, ničila osázená políčka... až si jednoho dne vybrala první oběť i mezi lidmi. Celý kmen truchlil, jen Isapi všechny pozorovala s nezměněným, lhostejným výrazem a neuronila jedinou slzu.

Jindy rozhodný šaman si už nevěděl rady. Zdálo se mu, že jen mlčky přihlíží tomu, jak jeho lid stíhá jedno neštěstí za druhým. Nebylo zvykem, aby šaman chodil žádat o radu. Měl to být on, kdo radí a pomáhá. V dlouhé historii kmene už se ale několikrát stalo, že moc šamana byla příliš slabá, než aby si poradil sám. Tehdy se šamané chodili za nejstarší ženou svého kmene. Tyto ženy, které již byly na světě dlouho a viděly a slyšely všechno, co bylo možné vidět a slyšet, dokázaly poradit tam, kde moudrost šamanů selhávala.

Nejstarší ženou kmene a vyhlášenou léčitelkou a čarodějkou, která uměla měnit i svoji podobu, byla v onom nešťastném období dešťů Saňi. Šaman si s ní povídal dlouhé a dlouhé hodiny v její chýši, kde navzdory prudkému dešti dokázala uchovat přívětivé teplo provoněné nejružnějšími léčivými bylinami, které ve svazcích visely ze

stropu. Usadila se spolu s příchozím blízko ohně a nabídla mu jejich typický nápoj – chichu, aby jim tak hodiny hovoru příjemně plynuly.

Šaman se od ní skutečně dozvěděl, co je třeba, aby jeho kmen znovu došel klidu, míru a štěstí. Poděkoval staré ženě. Ta se na něj ještě jednou vážně podívala.

„Když naplníš moje slova, povede se kmeni opět dobře. Pokud ne... pak tu nešťastníci čeká pro dobro kmene strašný osud. Věř mi.“

Šaman se na Sani s obavami zadíval. V očích měl nevyřčenou otázku. Stařena ale jen zavrtěla hlavou.

„Ne. Nejdřív uděláme, jak jsem ti říkala. Třeba všechno dobře dopadne. Pokud ne... víš už teď, co se stane.“

Šaman jen pokýval hlavou a vydal se do středu zkoušené vesnice. Tam svolal všechny její obyvatele s výjimkou Isapi, která se stejně toulala kdesi v džungli, jak bylo jejím zvykem. Všichni členové kmene se bez váhání a navzdory silnému dešti sešli na prostranství, které bylo od nepaměti k určené ke slavnostem, soudům a důležitým prohlášením, která ke kmeni chtěli pronést náčelník nebo šaman.

Šaman se vážně díval na shromážděný lid, který stál a čekal na jeho slova a nedbal na provazy deště, které jej bez ustání bičovaly. Viděl, že k němu všichni vzhlížejí s důvěrou a doufal, že ji nezklame. Nadechl se a promluvil, jak nejpříměji dokázal.

„Dešť, který už celé týdny sužuje náš kmen, není jen tak nějaká náhoda. Máme mezi sebou dívku, která neumí plakat a neumí se smát, která nedokáže s ostatními soucítit, ani se s nimi radovat.“

„Isapi,“ zahučelo mezi shromážděnými.

Šaman přikývl.

„Ano, Isapi. Dokud nepozná slzy a soucit, bohové nad naším kmenem nepřestanou plakat.“

Rozhostilo se ticho, které přerušovalo jen pravidelné pleskání dešťových kapek o listoví stromů a keřů.

„Ani trápení vlastní rodiny ji nedohnalo k slzám. Jak ji máme tedy my naučit plakat a smát se?“ zeptal se jeden z mužů v davu.

Šaman mlčky zavrtěl hlavou.

„Stará Saňi slíbila, že se pokusí. Nevím jak, nevím kdy a nevím kde. Přijde nám ale říct, jak se jí vedlo.“

Lidé se pomalu rozcházeli do svých chýší, aby se znovu schovali před deštěm. Jen Isapi se toulala džunglí a nechybělo jí ani teplo domova ani společnost jejích blízkých. Naopak, byla ráda sama a déšť jí nevadil.

Najednou se před krásnou Isapi objevila stará žena. Byla to sama Saňi, ale s vlasy schovanými pod kápí, která jí chránila před deštěm a oblečená jako prostá žena a ne jako vyhlášená léčitelka a čarodějka, byla k nepoznání. Isapi vůbec nepřišlo na mysl, že by to mohla být ona. Žena, kterou viděla, byla promáčená od deště, neučesaná, unavená a v rukou vláčela několik větví.

„Prosím tě, děvče, pomoz mi nasbírat dostatek dřeva. Můj vnuk je ze všeho toho deště a nečasu nemocný. Potřebuje se zahřát a já sama klestí tak rychle sbírat nestačím,“ žadonila stařena vyčerpaným hlasem.

Isapi se na ni ale podívala bez zájmu a bez soucitu a šla si dál svou cestou. Žena zmizela právě tak náhle, jak se objevila. Toho si ale

Isapi všimnout nemohla, protože se po nešťastné stařeně ani neohlédla.

Dívka však nedošla daleko, když z křoví vedle cesty vystoupila mladá žena s deštěm smáčenými vlasy a malým děckem v náručí. Byla to opět samotná Saňi, která změnila podobu, aby tak mohla dostat svému slovu a pokusit se přimět Isapi k soucitu a slzám. Mladá žena natahovala k Isapi ruce s dítětem, které se bezmocně chvělo v horečce.

„Pomoz mi, prosím, nasbírat byliny, které by vyléčily mého synka. Podívej! Trápí ho horečka a zimnice. Sama tak rychle sbírat nestačím,“ žadonila nešťastnice, ale Isapi okolo ní jen bez zájmu prošla a pokračovala ve své vycházce.

I mladá žena zmizela tak náhle, jak se objevila, ale ani ji Isapi neviděla. Neotočila se po ní, nezajímal ji osud ženy ani jejího dítěte. Isapi se dál toulala džunglí, až se nakonec po několika dalších hodinách rozhodla vrátit se domů, aby se usušila a trochu zahřála.

Když došla do vesnice, zjistila, že na volném prostranství, na shromaždišti, jsou všichni její příbuzní, známí i sousedé, v čele se šamanem a starou Saňi. Pokud Isapi překvapilo, že je všechny vidí takhle pohromadě, pak její zvědavost neměla dlouhého trvání. Lhostejně přejela po shromáždění pohledem a zamířila ke své chýši.

Léčitelka a čarodějnice Saňi jí ale zastoupila cestu. Isapi se na ni překvapeně podívala.

„Co se děje? Proč mě nechceš pustit domů?“

Saňi se na ni rozzlobeně podívala.

„Nepomohla jsi staré ženě, která sbírala kletí, aby se mohl zahřát její nemocný vnuk. Neslitovala ses nad matkou, která chtěla

pomocť se sbíráním bylin pro své nemocné dítě,“ řekla Saňi.

V pohledu Isapi se zračilo překvapení.

„Jak tohle všechno víš?“

Před jejíma očima i před zraky všech ostatních se Saňi změnila nejprve ve stařenku s klestím, potom v mladou ženu s dítětem v náručí. Isapi zatajila dech. Tušila, že se něco stane. Saňi se znovu vrátila do své podoby.

„Bohům se nelíbí, že mezi sebou máme necitelnou duši,“ pokračovala. „Tebe. Potrestají tě tedy za to, že se nikdy nad nikým nedokážeš slitovat, Isapi. Od teď budeš plakat den, co den. Proliješ všechny ty slzy, které jsi nikdy neprolila a které nám tak přinesly jen trápení. Budou to ale slzy, které pomáhají.“

Isapi na starou ženu nevěřícně hleděla a cítila, jak se její tělo pomalu znehybňuje. Najednou nemohla udělat ani krok, cítila, že jí nohy vrůstají do země. Dav vyděšeně hučel a ustupoval od ní pryč. Isapi chtěla něco říct, ale nemohla. Její krásné vlasy se pomalu měnily ve větve a listy a po chvíli stál před shromážděnými Guaraními velký, košatý strom s dlouhými, hlubokými kořeny. Prudký déšť, který trval celé týdny, náhle ustal...

„Co se to stalo?“ šeptem, v kterém se ukrýval strach, se zeptala jedna z žen.

Saňi beze slova popošla ke stromu, který býval dívkou Isapi, a opatrně řízla do jeho kůry. Do její nastavené ruky začala jako slzy kanout jakási tekutina. Saňi se otočila k ostatním členům kmene.

„Bohové proměnili tu, která nikdy neplakala ve strom, který na

rozdíl od ní cítí bolest a slzí. Jeho slzy jsou léčivé a od téhle chvíle jej najdete kdekoli v džungli. Vyléčí infekce, spáleniny i nejrůznější vředy...”

Jak řekla, tak se také stalo. Od té doby lidé nacházejí tento strom, kterému někteří říkají Isapi a jiní Dračí krev, po celé amazonské džungli, nejen v její ekvádorské části. Strom svými slzami léčí a pomáhá, ale málokdo si už dnes pamatuje na necitelnou dívku Isapi, která se kvůli svým špatným vlastnostem proměnila v první z těchto stromů...